

B84

NDW, van idee tot realiteit

Arjen den Hollander
Nationale Databank Wegverkeersgegevens (NDW)

Helène van der Poel
Nationale Databank Wegverkeersgegevens (NDW)

Samenvatting

Binnen NDW werken verschillende overheden intensief samen aan de ontwikkeling van een databank voor wegverkeersgegevens. En aan een effectieve inzet van deze gegevens bij verkeersmanagement en verkeersinformatie. In dit artikel wordt geschetst wat de huidige stand van zaken is van de databank en hoe je dit proces ‘van inwinning tot weggebruiker’ organiseert, zowel voor actuele verkeersgegevens als voor wegwerkzaamheden.

Trefwoorden

Verkeersgegevens, verkeersmanagement, verkeersinformatie, NDW, wegwerkzaamheden.

1. Alliantie van wegbeheerders

In 2006 schetste Luc Kohsiek (Rijkswaterstaat) voor het eerst de contouren van een gezamenlijke databank voor wegverkeersgegevens. Regionaal netwerkmanagement vraagt om meer samenwerking tussen wegbeheerders en maakt een gezamenlijke bron van verkeersgegevens noodzakelijk. Eind 2007 tekenden 15 overheden de samenwerkingsovereenkomst en kon NDW opgebouwd worden. NDW is een alliantie waarin alle deelnemende overheden mee beslissen en hun bijdrage aan leveren, financieel en inhoudelijk. Er is een goede samenwerking tussen de partijen ontstaan met daarbij de uitvoeringsorganisatie NDW als spin in het web. Een alliantie die meer mogelijkheden biedt dan de databank van verkeersgegevens. Er is een bredere behoefte bij wegbeheerders om gezamenlijk gegevensverzameling en distributie te organiseren en NDW zou daarin een regierol kunnen vervullen tussen markt en overheid. NDW is ondertussen van idee tot realiteit geworden, maar wel in een dynamische omgeving.

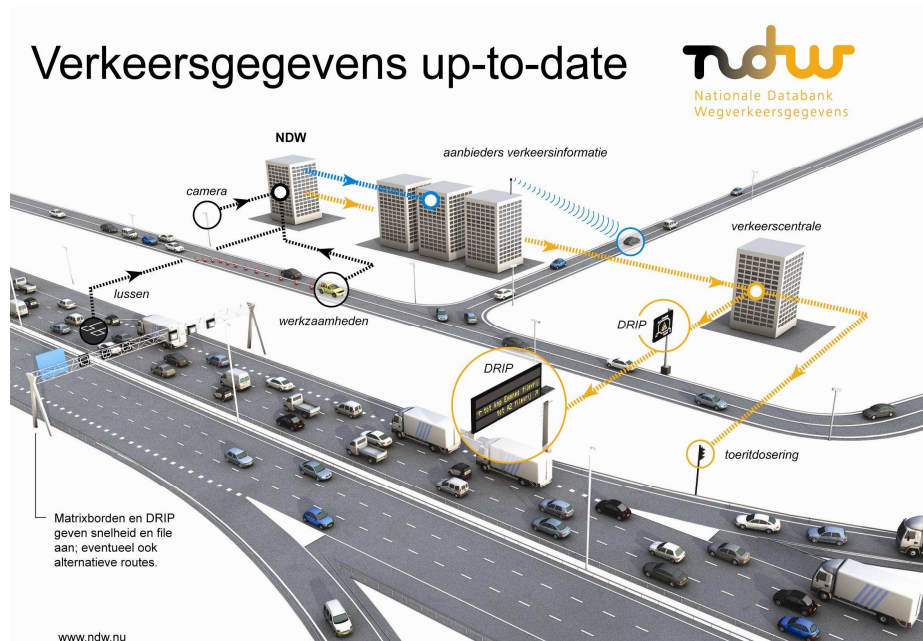

Figuur 1: deelnemende overheden aan NDW, plus Rijkswaterstaat voor heel Nederland

2. Meerwaarde NDW databank

2.1. Actuele verkeersgegevens

Voor de komst van NDW was informatie over de situatie op het wegennet beperkt tot het rijkswegennet, omdat alleen Rijkswaterstaat de verkeersgegevens had ontsloten voor derden. Wel begonnen regionale overheden initiatieven te ontwikkelen om over het onderliggend wegennet gegevens te verzamelen voor hun verkeersmanagement. Nu komen al deze gegevens bij elkaar in de centrale databank van NDW en kunnen zij door de wegbeheerders worden ingezet voor (gezamenlijk) verkeersmanagement. Voor aanbieders van verkeersinformatie is NDW het centrale loket en zij informeren op hun beurt de weggebruikers weer. De informatie wordt op een gestandaardiseerde en eenduidige wijze aangeboden aan de diverse afnemers.

Figuur 2: NDW proces van inwinning tot weggebruiker

De deelnemende wegbeheerders hebben ook afspraken gemaakt over de kwaliteit van de gegevens, bijvoorbeeld over de frequentie van de meetmomenten en de snelheid van de verwerking. Dit is belangrijk omdat het de verkeersinformatie completer en actueler maakt en de gegevens toepasbaar maakt in dynamisch verkeersmanagement. Maar nog niet alle gegevens voldoen aan de kwaliteitscriteria. Hiervoor zijn groeipaden met de partijen afgesproken. NDW is dan al een realiteit, maar de databank is nog niet klaar. NDW hanteert een groeimodel. Tot 2012 worden gegevens toegevoegd aan de databank en wordt er gewerkt om de kwaliteit van de data op het gewenste niveau te brengen.

Enkele voordelen van NDW op een rij:

- Betere verkeersinformatie voor weggebruikers
- Gegevens completer en actueler beschikbaar voor verkeersmanagement
- Uitgebreide set historische gegevens voor verkeersbeleid
- Efficiënter werken door delen van kennis en gezamenlijke systemen
- Een optimale verdeling tussen markt en overheid bewerkstelligen.

2.2. Statusgegevens: wegwerkzaamheden en fileberichten

In de NDW databank zijn ook statusgegevens opgenomen. Op dit moment zijn dit gegevens over wegwerkzaamheden en filemeldingen. Later worden nog gegevens toegevoegd waaronder brugopeningstijden, beschikbaarheid spitsstroken, rijstrookafsluitingen e.d..

Voor wegwerkzaamheden biedt NDW zowel een hulpmiddel voor het onderling afstemmen van wegwerkzaamheden als voor het communiceren hiervan naar een groot publiek. Er is geen beperking van het wegennet. Voor actuele verkeersgegevens is er een basisnetwerk vastgesteld door de wegbeheerders waarover zij gegevens willen verzamelen, maar voor wegwerkzaamheden is de wegenkaart onbeperkt.

Het genereren van WIU-gegevens is mensenwerk. Dat betekent dat om de kwaliteit van WIU-gegevens te borgen er goede procesafspraken gemaakt moeten worden over de kwaliteit van

de aangeleverde data. Onder regie van het Landelijk Verkeersmanagement Beraad (LVMB) en in nauwe samenwerking met NDW is een project gestart om het afstemproces van wegwerkzaamheden tussen de verschillende wegbeheerders goed te laten verlopen. De basisgedachte hierbij is dat de planningssystemen van de betrokken partijen via NDW aan elkaar worden gekoppeld. Wegbeheerders sturen onafgestemde data naar NDW, deze komen beschikbaar voor alle partijen voor onderlinge afstemming en vervolgens komen afgestemde, definitieve data in NDW voor verdere verspreiding naar o.a. serviceproviders. Dit proces wordt de komende maanden organisatorisch, procesmatig en technisch verder uitgewerkt.

Het is voor wegbeheerders mogelijk om alleen voor wegwerkzaamheden te participeren in NDW.

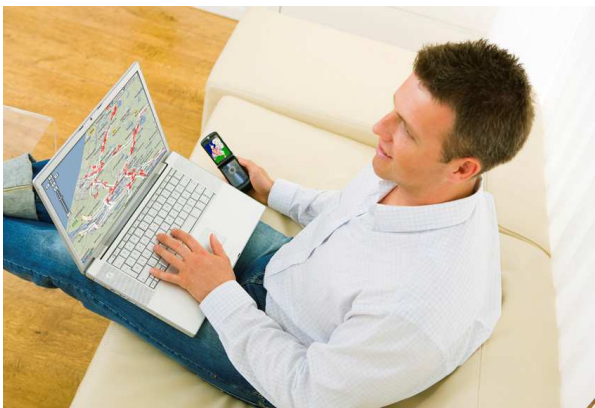
2.3. Historische gegevens

Doelstelling is dat van alle gegevens (actuele verkeersgegevens én statusgegevens) de historie wordt bijgehouden. Op dit moment is dit al het geval voor de actuele verkeersgegevens. Deze gegevens zijn beschikbaar voor verkeersbeleid, evaluaties en andere zaken zoals de Nationale Mobiliteitsmonitor.

3. Resultaten en toepassingen databank

Toepassingen van de gegevens in verkeersinformatie en verkeersmanagement beginnen te komen. De eerste websites met verkeersinformatie gebruiken de NDW-gegevens: www.fileindex.nl en www.onderweg.nl. En één ding weten we zeker: er komen meer files in Nederland. We bemeten nu zoveel meer kilometer weg (meer rijkswegen en wegen van het onderliggend wegennet zijn toegevoegd) dat we komende tijd vele records in filelengte gaan breken!

Ook de wegbeheerders beginnen gebruik te maken van de gegevens. Rijkswaterstaat gebruikte de NDW-gegevens van het onderliggend wegennet bij de verkeersafhandeling rond de Tour de France en de Giro d'Italia. In het MMRI project in Noord-Holland gaat NDW de actuele reistijden leveren van de autosnelwegen en het onderliggend wegennet. En natuurlijk de gemeente Den Haag, die in een volgende presentatie uitgebreid vertelt hoe zij gebruik gaan maken van de NDW-gegevens bij het bereikbaar houden van hun regio.

Afbeelding 1: verkeersinformatie over alle rijks-, provinciale en gemeentelijke wegen